

Abonnement pour un an
250 Piastres
Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse:
«Idjtihad» Constantinople

Téléph. St. 865
XXIII ème ANNÉE
1 Octobre 1927, No 237

اجتہاد

IDJTIHAD

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تور کیا ایچون ۲ بچق، خارج ایچون
۳ بچق، اعلا کاغدایسی ۵ لیرادر.
ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو ۲۳۷ - ۱ تشرین اول ۱۹۲۷

رادیو

مملکت حیاتنده خدمت لری و تطبیقاتی

مختلف حکومتلر ظهور ایدن بوجریانی آرتق بر طاقم ممنوعیتلرله قید آلتنه آلمغه حاجت کورمه دی .

رادیونک خلق آره سنده استعمالی بویله جه توسع ایدنجه هر مملکتده یکی نظاملر وضعنه مجبورت حاصل اولدی، چونکه ایلمک شدید نظامات، هیچده اجرا آت و فعلیاته تطابق ایتیمو. ردی و هر کونکی حیاتک ایجاباتنده موافق کله مکه باشلایوردی. بوکون مثلاً آلمانیه بتون اسکی تقییدات رفع ایدلش اولدیفندن خلق یالکز کندی النده کی آلاقی ساده جه بر قارت بوستال ایله وحتی تلفونله مقام عائدینه بیلدیرمکده و شهری یالکز ۲ مارقدن عبارت اولان رسمیده کذلاک پوسته ایله ارسال ایده بیامکده در . بوسهولتک نتیجه سنده آرتق عمومیه مخصوص رادیو لری عظیم بر صورتده توسع ایتدی. کونده بیکارجه کیسه لر هم آلتلری اخبار ایدیور، همده ایکی مارقلق جزئی بر رسم شهری بی تسویه وایفا ایلور .

بتون دنیا داخنده بوکون (آنتن) لک و رادیو آلاتنک عدداً ۱۰ الی ۱۵ میلیونه بالغ اولدینی و عرفان و اقتصاد عمومییه مدار اولمده بولندینی کوز اوکنه کتیریلنجه بونک نه درجه توسع ایتیش اولدینی آ کلا شیلیر .

فی الحقیقه رادیو اخذلری حال ضرده هر مدنی مملکتده خلقک رفاهنه خادم اولمده اولدینی کی استقباله ده زیاده ترقی و توسع ایسی احتمالیده پک بیوک اولان بوجریانی ممالک مختلفه حکومتلری تشجیع و ترغیبه و خلقک تزید رفاهی یولنده اوکا مظاهرت ایتکه چالیشمقده در .

بوعومی ایضاحاتدن صوکره (برودقاستینغ) ک یعنی خلقه و عوامه مخصوص رادیونک فی جهتی حقنده پک کوچوک برفکر ویرهیم :

(برودقاستینغ) دنیلنجه بر رادیو مرسله مرکزیه بر جوق، و بعضاً یوز بیکارجه آخذه مرکز لری کوز اوکنه کلیر . (برودقاستینغ) تعبیری ایسه قونسر، قونفرانس و سائر نهک بر مرسله مرکزی واسطه سیله اثر داخله نشری و عقینده بر جوق آخذه آلتلریله آلنهرق سامعینک استفاده واکنجه سی و یا خود تعلم و تربیه سی ضمننده تعمیمی دیمکدر .

مرسله استاسیونندن انتشار ایدن الکتریک موجلری ثابته ده ۳۰۰،۰۰۰ کیلو مترو مقدارنده پک بیوک بر سرعتله فقط بالطبع کیتدجه قوتلری غائب ایتک شرطیه الی نهایت یاییولرلر . اک بیوک قدرت انتشاره مالک اولان مرسله استا - سیونک منزلیده بالطبع اک بیوک اولور .

تلسر تلغراف و تلفون دیمک اولان (رایو)، دینیل بیلیرکه، ۱۹۲۱ سنه سنه کلنجه یه قدر فک و حکمت طبیعی نهک هر کسجه تماماً معلوم اولیان بر شعبه سنی تشکیل ایدیور ایدی . واقعا هر کس رادیو دن بحث اولدیفنی ایشتمش ایدی و بوعلمه قارشى حیرت و تقدیر حسن ایدیور دی، لکن هر حالده بونه آ کلا شلمسی غیر ممکن، اسرار انکیز برشی عد اولنیور ایدی . علی الخصوص عسکری رادیو آلتلری نهک حتی محی بیله جائز کورلر ایدی . رادیونک بوسرار انکیز حالی بالخاصه وسطی آوروپا دولتلرنده جاری ایدی؛ چونکه بورلرده حکومت ملکیه و عسکریه بویا کلش و حقسنز تاقی بر طاقم نظامات و قوانین وضع ایتک صورتیه بر قات ده قوتلندیرمیش ایدی . بو طرز تلقی حتی ارباب اختصاصده سرایت ایتیش و بونلرده بیله، ارباب وقوفدن اولیانلرله رادیو دن بحث ایتنهک بر اهانت اوله جنی اعتقادی نی تولید ایلش ایدی .

۱۹۲۲ سنه سنه قدر بویله جه دوام ایتدی . اوسنده ده ایسه امریقادن یکی یکی خبرلر انتشار ایتکه باشلادی : خلق طرفندن اوراده بیکارجه رادیو آخذه آلتلری نهک تأسیس ایدلمکده اولدینی و رادیو مرسله استاسیونلری رکز ایتک و بونلر واسطه سیله آخذه صاحبارینه قونفرانس لر و قونسر لر دیکتاتک مقصدیه بر طاقم شرکتلر تشکیل ایلکده بولندینی سوبیلدی . انکلیزجه «برودقاستینغ» نامی آلمش اولان بوجریان بتون امریقاده اولیه بر هیجان تولید ایتدی که آخذه لک عددی میلیون کچدی، ۷۰۰ عدد مرسله مرکزی ده وجوده کادی . رادیونک امریقاده بویله سهولته تعممی ایسه امریکا جواهر متفقه سنده رادیونک قانوناً حکومت انحصارنده اولماسی و بناء علیه هر کسک آن نهن اعمال و فروجت ایتک حق و صلاحیتنه مالک بولسی سایه سنده در .

ایشته بتون بو حال - انکلتزه دخی داخل اولق اورره سائر بالجله آوروپا حکومتلرنده رادیو سیستمک هنوز شدید بر عسکری قوتلر اولتنده بولمده اولدینی وحتی عسکر و ملایانلرک رادیو تأسیساتنه یا قلاشدر ییلاماقده بولندینی بر زمانده وقوعه کلش ایدی .

بو قیود و شروطی آوروپا داخنده ایلمک اورته دن قالدیرانلر ایسه انکلتزه ایله فرانسه اولمشدر . شویله که : امریقادن بر چوق رادیو آلاتی و بونلرکده اقسام و تفرعاتی ورود ایتکده اولدینی ایچون خلق آرتق اسکیمش اولان نظاماته اقتضای تیه رک یوزلرجه رادیو آخذه لری تأسیسه قویولدی و بونک اوزرینه ده

اوزره ، اوتهدنبری حربك اداره سنده مهم بریراشغال ایدر .
تلغراف اراده سنك وقت صلحه تأمین ایتدیكى سرعتك لزومی ده
بالطبع زمان سفرده قات قات آرتار .

بوگونكى حرکات حربیه ائساننده تلغراف تللری کریم
هانده ممکن اولیه جفی کی اولسه ده فنا طرز اجرایی اودرجه
عسرتی اولورکه حطك امنیتله ایشلمه سی قابل اوله ماز . منحصرأ
تلغراف تللرینه مالک اوله جق اولان قلعه لر و مستحکم غروپلر
محاصره آلتنه آلتوبده شاید اراضینك حالی دخی اسارات
ضیائی اجراسنه مساعد اولیه جق اولورسه بونلرک بتون دنیا
ایله اولان ارتباطلری قطع ایدلش اولور .

تلغراف تللرینی تخریب ایتك - هله طیاره واسطه سیله -
پك قولایدیر .

آوروپا دولتلری بوکون فوق العاده برسرعتله سلاحلانی
خصوصنه اهمیت ویردکلرندن رادینك اداره حربده اك مهم
برعامل اولدینی ادراك ایتدیلر و بونی اك واسع مقیاسده قبول
وتطبیق ایلدیلر . مثال اوله رق بوراده (یوغوسلایا) کوستریله-
بیلر : بو حکومت آلمانیا ایله اولان تعیمیرات حسابنده شمندوفر
مالزومه سندن زیاده رادیو تأسیساته اهمیت و قیمت عطف
ایلشدر . کدلاك روس اردوسنك فنا توسع و انكشافی نقطه
نظرندن شایان دقتدرکه بوکون متخصص محافله (رادیو) یه
روس اردوسنك باشلیجه سلاجی نظرله باقیلمقده در .

طیاره لرده : کیلرده اولدینی کی طیاره لرده رادیو ،
اك اك امین واسطه ارتباطدر . طیاره لرده
- بوکون اسکیمش اولان - دومان ایله اطارت اصولی اساساً
شایان اعتماد دکادر . زیرا هوانك سیمیلى و یاخود مسافه نك پك
بیوك اولسی خالنده بونك هیچ فائده سی اوله ماز . رادیو
تأسیساتی ایسه هر نوع وسائط هوائیه ده اهمیت کسب ایدر .
جهان حربنك صوك سنه لرده طیاره لرک وقایلی سوق سقائش
هوائیه نك قاره ایله مواصله لری کیفیتی رادیو سایه سنده مکملأ
توسع وترقی ایتشدر .

اقتصاد امورنده : رادیونك ملی اقتصاد امورینه
خادم اوله جق صورته و جدی
بر طرزده استعمال اولدینی ایلک دفعه اوله رق آلمانیا ده
و ۱۹۲۲ سنه سنده کورورز . (اقتصاد عمومی رادیو شرکتی)
نامیله موجود اولان جمعیت ، حکومتدن آلدینی رخصته بناء
(کونفیس و وستهرهاوزن) ده برحسله استاسیونی تأسیس
ایلشدر و بواسطه ایله ده صباحین پك ایرکندن آقسام کچ
وقته قدر آکونه لرینه [بورسه فینانلری و آلخ کی] اقتصاد
معلوم اعطا ایلکده در . اقتصادی قونفرانسلر ، حادثات جویه
عائد خبرلر اعطاسنده رادیونك تأمین ایتدیكى فائده لراضا حدن
مستغنیدر .

حوادث و معلومات اعطاسنده : غزته لره عائد
حوادث و معلو-
ماتك رادیو واسطه سیله تبلیغ و سامعی کیفیتی ده آوروپانك
بیوك شهرلنده بوکون تمامه تعمیم و انكشاف ایلشدر .

خلقه و عمومه مخصوص اولان (برودقاستینغ) ك تأسیسنده
پك بیوك اهمیت و عظیم بر فائده و قیمت واردر : زیر امرسله لرک
بروغرای ایجار ایدنلر معرفتیه اولدن تثبیت و مقامات عائده سنك
لزوم و احتیاجنه کوره تنظیم قیلنه بیله جکندن شوخالده بو تأسیسات
هم ملی ، همده بین الملل براهمینی احراز ایده بیلر . خلاصه
(برودقاستینغ) مرکز لری سایه سنده خلق عادتاً جهان حرث
و عرفانه التحاق و ارتباط پیدا ایتش اولور .
شیمدی ده رادیونك مختلف خدمت لری یعنی پوسته امورنده ،
خصوصات عسکریه ده ، طیاره لرده ، اقتصادی واداری ساحه ده
و حرث و عرفان خصوصنده کی تطبیقاتی حقنده برایی سوز
سویله لم :

پوسته امورنده : بوکون تللی تلغراف و تلفون اصولی
پك بیوك اولان مصارف تأسیسیه دن
صرف نظر - کرک سرعت و کرک امنیت نقطه نظرندن آرتق
پوسته امورینك انكشاف و ترقیسنده برعامل اوله ماز . نفوسی
صیق اولیان اراضی داخلندن کچهرک بیوك بیوك مسافه لرده
اوزانان تلغراف خطلرینك اکثریا انقطاعه اوغرامه لری یوزندن
موجب اوله جق لری انتظام سزقلری هله کوز اوکنه کتیریکز !
خطلرک بووجهله منقطع اولسی مخاراتی بعضاً کونلرجه و فقط
هر حالده ساعت لره تعطیله دوچار ایدر و بوده پوسته ایشلرینك
سرعت و انتظام ایله جریان ایتسنه بیوك برمانع تشکیل ایده جکی
کبی پوسته معاملاتنك امنیت و سلامته ایفاسنی ده خللدار ایدر .
کدلاك تللی تلغراف و تلفون ، بر دولتك امنیت و آسایشی نقطه
نظرندن ده نقصانی حائر بر اوصولدر .

حرب و قوعنده خطلر پك قولای تخریب ایدیله بیلر .
و بونکده برچوق شهرلر و اقسام مملکت ایله اردولر بربرندن
آیری و منفک قالیر .

اجنبی مملکتلرک پوسته مخابراتنده و حال حاضرده رادیو
قوللانقده درکه هم فنا ده ا قولایدیر ، همده - بالخاصه مختلف
مملکتلر دن کچه جک تلغرافلره عائد اجرت موضوع بحث اوله میه جفی
ایچون - ده مکمل بر اصول مخابره در .

خصوصات عسکریه ده : رادیونك اردوده احراز
ایتدیكى اهمیتك درجه سی
سائر هر برده اولدیفندن ده زیاده در ؛ چونکه اول امرده
ممالك متجاوره نك ایستری بیطرف و ایستری خاصم بولنسنی هیچده
نظر اعتباره آلفه حاجت قالمیه رق دنیانك بتون اقسامیه صورت
دائمه ده ارتباط حالنده بولنقی کیفیتی تأمین ایدلش و بوابتباط
دخی دشمنك تخریب اتندن تمامیه مصون بولنش اولور .

فی الحقیقه محافظه آلتنه آلتسی لازم کله جک خطلر موجود
دکادر ، دشمن الی ده مرکزك امنیتله ایشلمه سنی اصلا اخلال
ایده من . بیوك استاسیون ، متفق مملکتلرک مرکز لره ارتباطی
محافظه ایدر ، خارجه حوادث نشر ایدرک اجنبی افکار عمومیه سنی
تنویر ایدرکه بوده دشمن پروپاگانداسته قارشى یکانه مؤثر اولان
واسطه در .

صوکره ، قطعات آره سنده ارتباط کیفیتی ، معلوم اولدینی

سینه ما

اوتوز سینه یه بالغ اولان مدت حیاتیجه پک چوق تحولات کچیرمش اولان سینه ما ابتداری یعنی انقلاب دورلرنده کندینه بر موقع یایمق و طرفدار پیدا ایتمک ایچون چوق مشکلات چکمکه برابر تأثیرینی توسیع ایتمکن خالی قلامش و کوندن کونه تکمل ایله نهایت برنجی صنعت اوله رق طانمشدر . بوکون تمثیل عالمنده تیارولره رقابت ایتمکه حتی خصوصی خانه لرده بیله اکلندیدمک واکریمک واسطه سی کی قوللانمقده در .

بوصورتله باشلایان سینه ما حرکتک نریمه واره جنی شیمیدین کسیر یله مزسه ده بوانه قدار قطع ایتدیکی مسافه مک وسعتی اونی نظر جدیتله کورمین افکار منوره و ذوق سلیم اربابنک حیرت و تعجبی موجب اولمقده در . والحاصل سینه ما بومدت ظرفنده بوش دورمادی . رقیق وحساس قلباری یوقلادی ، الفیاسنی ، لغتی و یازیسنی میدانه قویدی و محررلره منقدرلر یاواش یاواش اونک دعواسنی اله آلدیلر . واکا بر موقع شرف افراز ایتدیلر .

ترقی یولنده آتدینگی خطوات میاننده برآراق نه قرانده منعکس اوضاع وحرکاته جهری محاورات وتغنیاتک تودییی تجربه ایدلدی . فقط وسائط حاضره درجه مطلوبه ده نافع ثمره ویرمدی . شیمیدیکی حالده بویوک تکمل حصوله چالیشلمقده در . برآراق تاریخی موضوعلرک حقیقته قریب صورتده تمثیل ایچون بیکارجه اشخاص قوللانلدی ، محاربه میدانلری ، دکرز غاوغلاری وغلادیاتور اویونلری کوسترلدی . بواغورده میلیونلر صرف اولوندی . فقط بونلرک ایچنده دواملی وجدی اثرلر محدود قالدی . دیکرلری سورکسنر قندیلار کی یاغی بیتنجه سوندی واسملری اونودولدی .

بوکون هر مملکتده عظیم فدا کارلقلره وجوده کلن عادتا آیری بر شهر اطلافه شایان استودیولر وادر بونلرک زیارت و تماشاسی حقیقه انسانی حیرتله ایچنده بر اقر . بونلرده حیاتک تعلق ایتدیکی هر درلو آثار عمران ، شرق معبدلرندن ژاپون پاغودلرینه ، اک مکلف عصری شهر جاده لرندن عرب و چین محله لرینه ، صحرای کیردن نشان ویرن بادیه لره

بیوک سوکی

بر مضطرب سیارده نک بر یارده لی بیکیز :
یورکمز بیلدیزلرک یورکیله بر چاربار ؛
روحزده یانار طاغیر اولدی بیوک سوکیلر ،
سینه مزده آله و آله و بوکله لن بیک حسرت وار .
28 اغستوس 1927 ع . ج .

زراعتده : معلوم اولدینی اوزره زراعتک تنویری اساساً استحصالاتک تربیدی خصوصنده مهم بر عاملدر . اوسبیله بونک رادیو واسطه سیله طوغریدن طوغریه اجزاسی اک زیاده موفقیتی تأمین ایدر . مستحصللره استحصالات زراعیته نک اوکونکی فیاتری تبلیغ اولنور و بوندن بشقه باشلاشمقده اولان فیرطنلر ، ویاخود چکرکه استیلایسی کی آفتلر وقت وزماننده بیلدیریلر .

تهذیب و تربیه ده : الحاصل خلقک تهذیب و تربیه سی بیوکدر . مشهور عالمر ، دولت آدملری ، صنعتکارلر ، معنی و موسیقیشناسلر رادیو ایله کندیلرینی عمومه دیکله تیورلر . حفظ الصحیه متعلق قواعد ودرسلر ، هر جمعه عائد قونفرانس و مصاحبلر هپ بو واسطه ایله تبلیغ ایدیله یلور .

سپور حیاتنده : رادیونک (سپور) عالمنده بیوک عائد حوادث و معلومات ، اک سریع بر صورتده اطرافه نشر و تعیم ایدیله یلور .

بوندن ماعدا رادیو ، ملی پروپاگانداکده اک مؤثر وسائطندن بریدر .

خلاصه ، زمانزده رادیو ، آرتق صرف برواسطه ذوق وزیت اولمقدن چیقش وبتون جهانده اک لزوملی تأسیسات عدادنه داخل اولمشدر . بونک ایچون بوکون رادیوسز مدنی بردولنک تصویری قابل دکلدر رادیونک حال حاضرده بتون دنیاده تعیم اتمش اولمسی ایسه بونک عمومی وشامل اولان فائده سنی اک ابی اثبات ایتمکه اولان بر دلیلدر . کنجلیکک تعیم و تربیه سی ، خسته لرک و حال نقا تنده بونلارنلرک اکلندیرلمسی ، و یوقاریده تعداد ایلدیکمز امور و معاملاتک تأمین خصوصاننده عادتا بر لازم غیر مفارقدر .

اولریزی برار حرث و عرفان یوردینه تحویل ایدر ؛ برکله ایله افاده ایتک لازمکورسه دیرزکه رادیو ، اهمیتتی اولانجه وسعت و قابلیت انکشافیه هنوز تماماً وکاملاً تخمین و تعین ایدمده دیکمز اک بیوک ، اک نافع ، اک قیمتی اختراعاتنددر .